

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ι. Γρουπάρης

Ειδύλλια του σαλονιού

Διάλογος

Φιλολογική Ηχώ, Αθήνα

τμ. 3, περ. Β', τχ. 4 (24 Φεβρουαρίου 1896), σ. 25-26

ΕΙΔΥΛΛΙΑ ΤΟΥ ΣΑΛΟΝΙΟΥ

[Σαλονάκι ἀμέμπτου δικασμοῦσεως. Ἡμίφως.

EKEINH : κάθεται ἐμπρός στο πιάνο καί χροῦι ἀμελῶς, πότε καί πότε, μόνον μέ τήν δεξιάν, τὸ γνωστὸν κομμάτι ἀπὸ τὸν Robinson τοῦ Offenbach : *Veux-tu, mon bonhomme...*

EKEINOS : ὄρθιος πλησίον τῆς στηριγμένος μέ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ πιάνου, μέ πόζαν βρεμβῶδη καί προσηλωμένην. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ πιάνου φωτογραφία νέου 30ετοῦς, χωρὶς κορνίζα ἐπάνω εἰς ὄρειχάλκινον *chevalet*].

— Καί λοιπὸν σᾶς ἐπέρασε; γιὰ τρευτήκατε;

— Ἐντελῶς, Δεσποινίς, καί τόσον ριζικῶς μάλιστα, πού θά ἤμουν ὁ τελευταῖος τῶν ἀχαρίστων ἂν δὲν ἔσπευδα νὰ εὐχαριστήσω, τὸν χαριτωμένον ἱατρόν μου — περιττὴ ἡ ὑπόκλησις, κυρία μου, δὲν κάνω κοπλιμέντα — πρὸς τὸν ὁποῖον ἄλλως τε χρεωστώ καί τότα ἄλλα μαθήματα.

— Θά ἐμένετε ἄρα γε εὐχαριστημένος ἂν καί ὁ ἱατρός σας ἐπρόσθετε, ἔτσι ἐν παρόδῳ, ἓνα μικρὸ μαθηματάκι εἰς τὴν πείραν του, τῆς ὁποίας τὴν ἔκτασιν καί τόσον ἤδη ἐκτιμᾶτε;

— Δὲν τὸ ξέρω. Θά ἐπιθυμοῦσα ἴσως νὰ ἐβεβαιώνετο περισσότερον ὅτι εἶναι πιὸ εὐκόλο νὰ πατή κανεὶς ἓνα μόνον παρὰ δύο μαζί [στρέφει τὰ βλέμματα πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ πιάνου φωτογραφίαν]...

ποιὸς ξέρει ἴσως καί περισσοτέρους...

— Πολὺ ὠμὴ καί κατὰ πρόσωπον προσβολὴ διὰ μίαν γυναῖκα, ὥστε νὰ μὴ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ πάρῃ τὸ πρᾶγμα ἐπὶ τὸ σπουδαιότερον...

— Λέγετε νὰ ζήζῃ τὸν κόπον;

— Ἐ, βέβαια διὰ σᾶς τοὺς κυρίους ὀλίγα πράγματα ἀζιζοῦν τὸν κόπον, καί ὀλιγώτερον ἴσως ἀπ' ὅλα ἡ θυσία μιᾶς γυναικὸς, μιᾶς κόρης.

— Ὡ, ὦ, βλέπω τὰ πρόσωπα ἀλλάζουσι. Μόνη τῆς ἔρχεται ἡ παρουσία: *φανταίει ὁ κλέπτης νὰ γόγγυ ὁ νοικοκύρης*.

— Ὁ νοικοκύρης τῆς... καρδιάς μου;

— Δέ μπορῶ νὰ μὴ σᾶς συγχαρῶ διὰ τὴν ὄρεξιν πού ἔχετε νὰ χαριεντίζεσθε, μέ τόσον μάλιστα ἐφουσίαν καί χάριν. Νὰ τολμήσω νὰ κάμω μιὰ μικρὴ ἐπιδιδόρθωσιν; Ἄν ἐλέγαμεν, ὁ νοικιάτορας τοῦ τελευταίου πατώματος τῆς... πῶς τὴν εἶπατε; τῆς καρ...δί...ας... σας;

— Θά ἤμην περιέργος νὰκούσω τὸ τέλος τῆς παραβολῆς σας.

— Χαίρω πολὺ πού κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον σας, καί θά ἔχαίρον ἀκόμη περισσότερον ἂν δὲν ἔβλεπα καί σ' αὐτὸ ἓνα ἀπὸ τὰ ὄχι μεγαλύτερα προτερήματα τῶν ἀπογόνων τῆς Εὐας.

— Θά ἐννοεῖτε, ἂν δὲν ἔχω λάθος, τὴν περιέργειαν.

— Ἀκριβῶς καί διὰ νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπὸ τὴν δοκιμασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἴσως τὴν ὑποβάλλω... λοιπὸν τί ἐλέγαμε;

— Ὅτι εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ὄχι μεγαλύτερα προτε-

ρήματα τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀδάμ. νὰ ξεγνοῦν γρήγορα... τόσο γρήγορα... τόσον εὐκόλα.

— Θά ἦτο ἴσως εὐτυχῆς, ἂν μετείχε τῆς κληρονομίας αὐτῆς τῶν προπατόρων του καί ὁ νοικιάτορας τοῦ πατώματος περὶ τοῦ ὁποῖου ἐλέγαμε. Ὁ καυμένος! ἦτο τόσο καλὰ ταιριασμένος ἐκεῖ μέσαι εἶχε κατορθώσῃ νὰ πείσῃ, νὰ πατήσῃ ἴσως τὸν ἑαυτὸν του ὅτι ἡ χαριτωμένη καλιὰ του δὲν εἶχε νὰ ζηλεύῃ οὐδὲ τὸ ἀληθινώτερον ἀρχοντικὸν μέγαρον· ἐπίστευσεν ὅτι θά ἦτο διὰ παντός ἰδικόν του. Μήπως τάχα δὲν εἶναι ὅλο ὅλο αὐτὸ ἡ πραγματικὴ σοφία τοῦ κόσμου; νὰ κατορθώσωμεν νὰ πατώμεν τὸν ἑαυτὸν μας εἰς πολλὰ πράγματα...

— Διὰ νὰ πατώμεν βέβαια κατόπιν εὐκολώτερα καί τοὺς ἄλλους...

— Καί αἴφνης παρουσιάζεται ἓνα βράδυ ἡ ἰδιοκτῆτις τῆς οἰκίας τῆς καί τοῦ ἀναγγέλει ἀπλοῦστατα, ὅτι προσεγγῶς μεταπωλεῖ τὴν οἰκίαν τῆς, ὅτι εἶναι ἠναγκασμένη μέ μεγάλην τῆς λύπην νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τῆς ἀδειάσῃ... τὸ πάτωμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον βλέπει καί αὐτὴ πόσον εἶναι εὐχαριστημένος. Ἐ, δὲν εἶναι δὲ καί τόσον μεγάλο πρᾶγμα, ὅλα διορθώνονται. Καί τὸ λέγει μέ τόσον συγκταχθαιτικὴν πεποίθησιν, μέ ὅσην...

— Μέ ὅσην;

— Ἄς φθάσωμεν εἰς τὴν ἐρμηναίαν τῆς παραβολῆς μας, ὅπως λέγουσι καί οἱ θεολόγοι. Μέ ὅσην μοῦ εἶπετε καί σεῖς ἐκεῖνο τὸ βράδυ: «τί νὰ κάμω; πρέπει νὰ πάρῃ ἓνα τέλος; πρέπει νὰ παύσῃς νὰ μ' ἀγαπᾷς, νὰ μέ βλέπῃς; εἶναι εὐκόλον, θά σοῦ περάσῃ, θά θεραπευθῆς, ὀλίγη θείλησις».

— Λοιπὸν ἐτελείωσε; Εἶναι τόσα ἡ σειρὰ σας νὰ μοῦ παραχωρήσετε τὴν χάριν νὰκούσετε καί τὴν δικτὴν μου ἐκδοσιν, ἀλλὰ χωρὶς παραβολάς; δὲν εἶμαι πολὺ δυνατὴ εἰς αὐτὸ τὸ φιλολογικὸν εἶδος.

— Το γνωρίζω ὅτι τὸ φέρτε σας εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητά;

— Ὑποθέτω ὅτι θά περιμένετε εἰς ἀντιστάθμισμα τοῦ κοπλιμέντου σας, νὰκούσετε τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἰδανικότητός σας.

— Θά μ' ἀπαλλάξετε τοῦ κόπου, πιστεύω, καί δὲν θά θελήσετε νὰ υποβάλλετε ὑπὸ τὴν δοκιμασίαν αὐτὴν τὴν μετριότητα μου.

— Οὔτε τὴν ἀνοχὴν σας... Λοιπὸν τί λέγετε περὶ τοῦ κυρίου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐνῶ γνωρίζει ἤδη ὅτι ἡ χεὶρ μου *τοὺ λάχιστοι* ἔχει δοθῆ καί ἀνήκει εἰς ἄλλον... [στρέφει τὰ βλέμματα πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ πιάνου φωτογραφίαν].

— Χαίρω πολὺ πού δὲν ἀναμιγνύετε *τοὺ λάχιστοι* εἰς τὴν ὑπόθεσιν καί τὴν καρδίαν σας...

— Μέ διακόπτετε. Ἴσως ἔχετε μεγάλην, πολὺ μεγάλην πεποίθησιν εἰς τὴν χάριν τῆς παντοτινῆς σας εἰρωνίας...

— Ὡ, δεσποινίς, γνωρίζετε ὅτι ἀρχίζω πρῶτα πρῶτα ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου διὰ νὰ ἔχω δικαίω-

μα, όταν πρέπει, νά τήν μεταχειρίζομαι καί ὀλίγον διὰ τοὺς φίλους μου. Δέν σᾶς διακόπτω πλέον.

— Τὸ καλύτερον ποῦ ἔχετε νά κάμετε. Λοιπὸν ὁ κύριος ἐπιφωλεῖται ἀπὸ μερικὰς ὄλως διόλου τυχαίας καὶ εὐνοϊκὰς δι' αὐτόν περιστάσεις διὰ νά ἀποκτήσῃ τὴν οἰκειότητα, ποῦ τόσον τοῦ ἐχρειάζετο διὰ νά στήσῃ ἀσφαλῶς τὰς πολιορκητικὰς του μηχανάς· ἀλήθεια δέν μπορῶ νά μὴν ἀποδώσω ὅλον τὸν ὀφειλόμενον θαυμασμόν εἰς τὴν τέχνην του, εἰς τὴν καλλιτεχνίαν του...

— Δεσποινίς, τὸν κολακεύετε...

— Κύριε, μὲ διακόπτετε. [Μένει σιωπηλὴ ἐπὶ μακρόν]. Εἶναι ἀλήθεια καμιά φορά πολὺ πικρὰ ἡ ἱκανότης ποῦ ἀποκτᾷ κανεὶς ἀπὸ τὴν πείραν νά διαβάξῃ μὲς τίς καρδιές. Πολλές φορές τὰ καλύτερα ὄπλα μας στρέφονται ἐναντίον μας. Μπορεῖ ποτὲ μία γυναίκα νά φράξῃ τὸ αὐτί της εἰς τὴν φωνὴν τῆς κολακείας ποῦ τῆς ὀμιλεῖ διὰ τὰ ὄρατα της μεγάλα μάτια, ποῦ «ὅταν ὅταν γλυκοσυγώνονται γίνονται χίλια θρόνυματα καὶ πύργου καὶ παλάτια». ἢ, ὅταν τῆς ψιθυρίζουν — ὅπως μάλιστα ξέρεει κάποιος νά τὸ κάνη — πῶς μετεχειρίσθη [ἀ.λ.λίσσει μιμητικῶς τόνον φωνῆς βάρειας τρομώδους καὶ ἀπαγγελματικῆς] ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τὴν ἐκλεκτοτέραν του ἄργιλλον διὰ νά πλάσῃ τὸ τελειότερόν του δημιουργήμα, καὶ [ἀναλαμβάνει τὸν φωνιστικὸν τόνον τῆς φωνῆς της] τόσα ἄλλα, ποῦ τὰ ξέρετε ἑσεὶς ἀπ' ἐξω, ὅπως ὁ ἐπιμελέστερος μαθητὴς τὴν ἀποστήθισίν του... Βλέπω, ἀλήθεια, ὅτι δέν σπεύδετε πλέον νά διαμαρτυρηθῆτε, ὅπως ἄλλοτε· χαίρω πολὺ... ἀρχὴ ἀληθινῆς θεραπείας.

— Λυποῦμαι πολὺ ποῦ σᾶς στερῶ τῆς εὐχαριστήσεως νάκούσετε διαψεύσεις πραγμάτων, ποῦ δέν πιστεύετε καὶ ἡ ἰδίᾳ κατὰ βῆθος. Ἔ! καὶ ὅμως, δέν εὐρίσκετε ἴσως ἀφύσικον καὶ ἀδικαιολόγητον, σεῖς ποῦ δέν πιστεύετε τὰς ἀληθινὰς καὶ ἄνευ ὀπισθολογοισμοῦ ἀφαιρέσεις τῆς καρδιάς, τὸ πάθος ἕξαρνα ποῦ θὰ εἶχε κάποιος νάποκτήσῃ ἕνα ἄψυχον ἐπὶ τέλους καλλιτέγνημα ἐνὸς Ραρχήλ ἢ ἐνὸς Μεσσονιέ, ἢ καὶ κανένα γραμματόσημο σπανιώτατον ἐνὸς ἄλλου...

— Διὰ τὴν συλλογὴν τῶν γραμματосήμων του, ποῦ θὰ ἐπίδεικνύει μὲ τόσην ὑπερηφάνειαν κατόπι.

— Ἐνῶ βέβαια ἡ ἰδική σας συλλογὴ δέν θὰ ἔχη καὶ πολὺ νά ὑπερηφανεύεται διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἐνὸς τόσοῦ συνειθισμένου τέμπρου μέσα σὲ τόσα ξεχωριστὰ καὶ σπάνια...

— Εἰσθε πολὺ σκληροὶ καὶ ἄδικοι πρὸς... τὸν ἐαυτὸν σας. Μακάρι νά εἰμποροῦσα νά ἤμουν καὶ ἐγὼ τόσο! Εἶναι σφάλμα μου ἂν ἐπροχωρήσετε, ὅσον δέν θὰ ἤθελα καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἡσυχίαν μου, εἰς τὴν καρδίαν μου; Μὰ τί νά κάμω, συλλογίσου...

— Ὑποθέτω ὅτι ἐτοιμάζεσθε νά ξαναδιορίσετε τὴν ἰδίαν συνταγὴν: «Τὶ νά κάμω; πρέπει νά παύσῃς νά μάγαπᾷς».

(Τὸν παρατηρεῖ σιωπηλὴ κατὰ πρόσωπον μὲ ρεμβοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς. Μὲ βραδείαν κίνησιν τῆς χειρὸς, γυρίζει πρὸς τὸν τοίχον τὴν ἐπὶ τοῦ πιάτου φωτογραφίαν. ΕΚΕΙΝΟΣ ἀρπάζει ἐξαίλιος τὴν χεῖρά της μεταξὺ τῶν ἰδικῶν του).

— Λοιπὸν μὲ ἀγαπᾷς πάντα; Λοιπὸν μοῦ ἐπιτρέπεις νά σάγαπῶ;

(ΕΚΕΙΝΗ κλίνει τὴν κεφαλὴν βραδέως καὶ θεατρικῶς ὀλίγον, ἐπὶ τοῦ ὤμου του).

— ὦ εὐτυχία μου! ἄς μὴ σέ ζήλευση πλέον ὁ καλὸς οὐρανός...

[Καταπετάσσεται ἡ διακριτικὴ αὐλαία].

I. ΓΡΗΓΗΡΗΣ